

ת"פ 52454/10/14 - מדינת ישראל נגד מרים ממן

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

ת"פ 52454-10-14

17 יולי 2016

לפני: כב' סגן הנשיאה אילן סופר

מדינת ישראל
ע"י ב"כ: עו"ד אסף תומר

נגד

מרים ממן
ע"י ב"כ: עו"ד רונן טל

הכרעת דין

1. כנגד הנאשמת הוגש כתב אישום המייחס לה עבירות של פיטורי עובדת בהריון ללא היתר, בניגוד לסעיפים 9(א) ו-14(א)(6) **לחוק עבודת נשים תשי"ד - 1954**, אי מסירת תלושי שכר ומסירת תלושי שכר ללא מעקב אחר ימי חופשה, בניגוד לסעיפים 24(א), 25(א)(ו), 24(ב), ו-25 ב (א)(2) **לחוק הגנת שכר תשי"ח - 1958**.

2. הנאשמת היא בעלת עסק בשם "ממן מלך הנרגילות" הפועל בחוף העיר אילת. הנאשמת העסיקה את גב' שגית סמדג'ה (להלן - **שגית**), החל מיום 1.6.09 ועד ליום 18.7.10. בנה של הנאשמת, מר חיים ממן (להלן - **חיים**), היה חבר של שגית, ובשל מערכת היחסים ביניהם - הנאשמת העסיקה אותה וגם שיכנה אותה בביתה יחד עם בנה.

במהלך אשפוז של שגית בבית החולים יוספטל ביום 22.6.10, התברר כי היא ביצעה בדיקת הריון שיצאה חיובית (ת/14). חיים היה נוכח עם שגית, ובין השניים התפתח ריב בקשר לעתיד יחסיהם נוכח הריונה של שגית. שגית הפסיקה להגיע לעבודה ביום 27.6.10.

ביום 15.7.10 שגית הגישה תלונה במשרד התמ"ת וציינה כי בן זוגה פיטר אותה לפני כשלושה שבועות (נ/1). ביום 18.7.10 הגיעה שגית לעבוד בשעה 19:00. לאחר דין ודברים עם הנאשמת, שגית עזבה את המקום.

3. המאשימה טוענת כי הנאשמת ידעה כי שגית בהריון, ולמרות זאת פיטרה אותה מעבודתה ללא שקיבלה היתר מאת הממונה על חוק עבודת נשים. הדבר הובהר לה ע"י חוקרי משרד התמ"ת, אולם הנאשמת בחרה להתעלם מכך וטענה כי המצב שבין שגית לבנה לא מאפשר את חזרתה לעבודה.

עוד טוענת המאשימה, כי לא מסרה לשגית את תלושי השכר של חודשים יוני ויולי, והיא עשתה כן לטענתה רק לאחר שמפקח משרד התמ"ת פנה אליה. לבד מכך, בתלושי השכר אין פירוט מאזן ימי חופשה.

המאשימה טוענת עוד כי העבירות המיוחסות לנאשמת הן מסוג אחריות קפידה ועל כן אינן דורשות הוכחת יסוד נפשי.

4. הנאשמת טוענת כי שגית התפטרה בסוף חודש יוני 2010 ובכך תמו יחסי העבודה עם הנאשמת. משכך, אי קבלת שגית לעבודה ביום 18.7.10, אינו מהווה פיטורים. הנאשמת מפנה לתלונת שגית במשרד התמ"ת מיום 25.7.10, בה צוין כי היא פוטרה כבר לפני שלושה שבועות. לכן, משרד התמ"ת הורה לנאשמת לקבל את שגית חזרה לעבודה.

הנאשמת התקשתה לקבל את טענת שגית לפיה, היא בהריון, שכן זו לא היתה הפעם הראשונה שסיפרה על כך, ובנוסף שגית נטלה את סיכומי הקופה ולא החזירה אותם, גנבה ציוד מהדוכן. לאחר שהנאשמת קיבלה משגית מסמך שמעיד שהיא בהריון, היא הודיעה שהיא בשמירת הריון והנאשמת ביקשה אישור לכך.

במצב דברים שכזה, היתה זו שגית שלא רצתה לחזור לעבוד. הנאשמת נעדרת יסוד נפשי שכן, לא היתה מודעת לכך שאי החזרתה של שגית מהווה פיטורים.

באשר לעבירה של אי מסירת תלושי שכר, טוענת הנאשמת כי לא הוזכרה בקשר לכך, ולא נחקרה. הנאשמת מודה בעבירה של אי מסירת תלושי שכר.

פיטורי עובדת בהריון ללא היתר

5. סעיף 9 (א) לחוק עבודת נשים תשי"ד - 1954 (להלן - חוק עבודת נשים), קובע:

"לא יפטר מעסיק עובדת שהיא בהריון וטרם יצאה לחופשת לידה אלא בהיתר מאת שר העבודה והרווחה, ולא יתיר השר פיטורים כאמור אם הפיטורים הם, לדעתו, בקשר להריון; הוראות סעיף זה יחולו הן על עובדת קבועה והן על עובדת ארעית או זמנית, ובלבד שהעובדת עבדה אצל אותו מעסיק או באותו מקום עבודה שישה חודשים לפחות".

6. המחלוקת בעניין זה נוגעת לשאלה, האם הנאשמת פיטרה את שגית, או שמא מדובר בהתפטרות.

לצורך הבנת השתלשלות העניינים, אפנה למכתבה של הנאשמת למשרד התמ"ת מיום 18.7.10 (ת/9). הנאשמת מספרת שם ששגית ובנה נפרדו ב-26.6.10, ומ-27.6.10 שגית לא הופיעה לעבודה. בימים שלאחר מכן, קיבלה שיחות טלפון מאחיה של שגית ומאביה, שקיללו ואיימו על הנאשמת. הנאשמת שוחחה עם בנה והוא סיפר לה שביום 26.6.10 שגית ביקשה ממנו להתחתן עמה והוא סירב. ואז היא הודיעה לו שהיא בהריון, ובשפתה של הנאשמת "מכאן חלום הבלהות התחיל". היא פנתה לשגית וביקשה ממנה את החומר להגשה להנהלת חשבונות והיא סירבה לתיתו, ודרשה 5,000 ש"ח כדי לקבלם. ב-1.7.10 לטענת הנאשמת, שגית לקחה את אלבומי קעקועי החינה, בעקבות כך, הגישת הנאשמת תלונה במשטרה כנגד שגית.

הנאשמת מספרת שלאחר ששגית קיבלה ייעוץ משפטי, היא ביקשה לחזור. "לצערי המצב גרוע בין שני הצעירים והמצב אינו מאפשר את חזרתה לעבודה. חס וחלילה אם יקרה משהו ביניהם לא אוכל לקחת על עצמי מצב זה... לידיעתכם שוב - הוגשו תלונות במשטרה על איומים וגניבת מסמכים וגניבה בחנות. אני מסכימה לקבל מכם את בדיקתכם והחלטתכם בעניין לאחר שימוע שני הצדדים בעניין רגיש זה".

7. אפנה אחורה, כארבעה שבועות לפני כן, עת שגית ביקרה בחדר מיון בבית החולים יוספטל, שם סיפרה כי ביצעה בדיקת הריון שנמצאה חיובית (ת/14). בן זוגה, חיים, היה עמה בבית החולים ואז גילה על ההריון (עדותו של חיים, עמ' 29 שורות 27-30). מספר ימים לאחר מכן, חיים סיפר לאמו - הנאשמת - על ההריון - "אני סיפרתי לה כי הייתי חייב, כי הרגשתי לבד והרגשתי שהכל סוג עליו" (עמ' 30 שורות 12-13).

הנאשמת מודה במכתבה (ת/9) ובעדותה במשרד התמ"ת כי ידעה כבר ב- 1.7.10 על הריונה של שגית מפי בנה (ת/1 - עמ' 5).

בין שגית וחיים התגלע כאמור ויכוח בקשר לעתיד יחסיהם בשל ההריון והיו מעורבים בו גם בני משפחותיהם.

לא מצאתי מקום להיכנס לכך, משאין מחלוקת כי שגית לא התייצבה יותר לעבודה החל מ-27.6.10. הנאשמת טוענת בנקודה זו כי שגית התפטרה. גם אם אקבל טענה זו, הרי שעובד רשאי לחזור בו מהתפטרותו ועצם התייצבותה של שגית בעסק ב-18.7.10 מלמדת על כך. זאת אם אקבל את טענת הנאשמת. אך כאמור דווקא תלונתה של שגית למשרד התמ"ת מלמדת כי מדובר לכל היותר בפיטורים שנכנסו לתוקף בסוף יוני.

8. עד חזרתה של שגית ב-18.7.10, קורים מספר אירועים שהם מהותיים להבנת סיום יחסי העבודה.

הנאשמת מגישה בתחילת יולי 2010 תלונה במשטרה נגד שגית, בשל אי מסירת מסמכים של העסק ונטילת ספר קעקועי החינה. הנאשמת טוענת כי בני משפחתה של שגית מאיימים עליה.

לקראת אמצע יולי פונה שגית למשרדי התמ"ת ומגישה תלונה במשרדי התמ"ת אצל מפקחת בשם נועה (נ/1). בתלונה נרשם כי לפני 3 שבועות שגית פנתה לבן זוגה, מסרה לו שהיא בהריון והוא מוסר לה שהיא מפוטרת.

בעקבות כך, ב-16.7 או 17.7 מפקחת משרד התמ"ת מתקשרת לנאשמת ומודיעה לה כי היא חייבת להחזיר את שגית לעבודה (הודעת הנאשמת בכך פורטה בחקירתה הנגדית עמ' 23 שורות 24-25, עמ' 24 שורות 15-17).

הנאשמת פונה לשגית ומבקשת כי תגיע לעבודה ב-18.7.10 בשעה 19:00. שגית מצטיידת באישור רפואי על הריונה (ת/6) אשר הוציאה ביום 18.7.10 שעה 11:39.

9. בשלב זה, הנאשמת פרשה את גרסתה במסגרת חקירתה הנגדית בקשר למה שאירע בפגישה עם שגית:

"ת. מה קורה? אני יודעת שבאותו יום אמרו לי מהמשטרה ששגית זומנה

לחקירה היא ואח שלה על איומים, האח שלה כל הזמן איים, אני אביחי אני אעשה אני אעשה, היא הייתה צריכה להגיע בשעה 19:00 לעבודה.... יש תלונה שאני הגשתי ויש תלונה שהבן שלי הגיש ואולי גם הגרוש שלי... אני לא רציתי שהיא תחזור לעבודה, התמ"ת הכריח אותי להחזיר אותה, היא נעלמה ל- 15 יום, זה לא מפעל, זה חנות שעובדים 4 או 5 שעות, אם לא באים אני עובדת. זה לא שאלה של אם רציתי או לא רציתי. אני הגשתי תלונה ביום 01 לינואר על גניבה. היה משהו באיומים, זה הבן שלי. אני לא הגשתי תלונה, נתפס רק הגניבה ביולי, לא האיומים. ביולי הגשתי תלונה נגד שגית. לשאלת בית הדין האם כאשר מגישים תלונה נגד העובד רוצים שהעובד יחזור לעבודה? בוודאי שלא. אני לא הגשתי תלונה על איומים, הגשתי תלונה על גניבה. ברור שאחת כזאת היא זאת שלא צריכה לבוא..." (עמוד 26 שורות 22-30).

בהמשך סיפרה הנאשמת כי שגית הגיעה עם אחיה הבריון ומתוך חשש שלא יסתבך, שגית אמרה שהיא בחופשה מחלה והנאשמת ביקשה ממנה את המסמכים (עמ' 26-27, ת/1 עמ' 5).

בנקודה זו, אתייחס למכתבה של שגית למפקחת משרד התמ"ת - נועה, מיום 19.7.10 (ת/10), בו סיפרה כי לאחר שהביאה לנאשמת אישור רפואי על כך שהיא בהריון, מסרה לה הנאשמת שכיוון שהתלוננו עליה במשטרה, היא לא חוזרת לעבודה.

דברים אלו אשר נרשמו למחרת האירוע, משתלבים היטב בדברי הנאשמת לפניי, ועל כן אני מוצא כי הנאשמת היא זו שפיטרה את שגית ללא היתר, וכפי שציינה זאת הנאשמת בהמשך עדותה בפני חוקר משרד התמ"ת: **"התייעצתי עם עורכי דין שאמרו לי שבגלל הנסיבות של הסכסוך והגניבה מהעסק, אני לא צריכה לקבל היתר"**. כלומר, לאחר שהובהר לנאשמת ע"י משרד התמ"ת כי עליה לקבל היתר, לא עשתה כן, ולא מתוך שסברה כי שגית התפטרה. על כן, היסוד העובדתי של העבירה מתקיים.

10. באשר ליסוד הנפשי, מקובלת עלי עמדת המאשימה לפיה העבירה של פיטורי עובדת בהריון ללא קבלת היתר לפי חוק עבודת נשים, הינה מסוג אחריות קפידה.

מטרתן של עבירות מסוג אחריות מוחלטת היא להחזיר אל תוך הכרת הציבור דפוסי התנהגות חדשים ולהשיג באמצעות דיני העונשין מטרות סוציאליות (דב"ע (ארצי) 8-9/ל מדינת ישראל - גרפופלסט בע"מ, פד"ע א', 93 (1970)).

בדרך זו, חוקי המגן נועדו באופן מובהק להשגת מטרה סוציאלית ובכלל זה חוק עבודת נשים (ראו בהתאמה ביחס לחוק שעות עבודה ומנוחה ע"פ (ארצי) 61082-01-15 מדינת ישראל נ' הוד תדלוק ומסחר בע"מ 6.3.16).

משמעות הדברים היא כי מעצם הוכחת היסוד העובדתי של העבירה, קמה החזקה כי מתקיים גם היסוד הנפשי.

11. מעבר לצורך אוסיף, כי אם הייתי יוצא מנקודת ההנחה כי העבירה מושא דיונו אינה עבירה מסוג אחריות קפידה, אזי שוכנעתי כי המאשימה עמדה בנטל להוכיח התקיימות היסוד הנפשי, מסוג מודעות. הנאשמת הודתה בכך כי מפקחת משרד התמ"ת הורתה לה להחזיר את שגית לעבודה, והיא גם הודתה שלפי ייעוץ משפטי שקיבלה, היא לא היתה צריכה לקבל היתר (ת/עמ' 5).

משכך, אני קובע אני כי הנאשמת עברה את העבירה של פיטורי עובדת בהריון ללא קבלת היתר.

אי פירוט מאזן ימי חופשה בתלושי השכר

12. סעיף 24(ב) לחוק הגנת השכר תשי"ח 1958 (להלן - חוק הגנת שכר), מטיל על מעסיק חובה למסור לעובד תלושי שכר הכוללים את כל הפרטים המנויים בתוספת לחוק. כך נקבע בו:

"24. (א) מעסיק חייב לנהל פנקס שכר ולמסור לכל עובד, בכתב, תלוש שכר; בחוק זה - "פנקס שכר" - פנקס בדבר שכר העבודה המגיע לעובדים ופרטי השכר ששולם להם; "תלוש שכר" - רישום נתונים מתוך פנקס השכר, המפרט את פרטי השכר ששולם לעובד.

עמוד 5

(ב) פרטי השכר בפנקס השכר ובתלוש השכר יכללו את הפרטים המנויים בתוספת".

התוספת לחוק הגנת השכר מפרטת בסעיף 4(5) מהם הפרטים שיש לכלול בתלוש השכר, לרבות אך לא רק: פירוט מאזן ימי חופשה.

כפי שניתן לראות בתלושי השכר שהוגשו (ת/12 א' עד ת/12 י"ב), אין כל פירוט של ימי חופשה במקום המיועד לניהול העדרויות.

הנאשמת טוענת כי לא הוזהרה בחקירתה בקשר לעבירה זו, לא נשאלה בקשר לכך, ולא ניתנה לה הזדמנות לספק הסבר.

13. אין בידי לקבל טענה זו של הנאשמת, מקום בו, יכולה היתה לספק את ההסבר ולו בזמן הדיון בבית הדין, והיא בחרה שלא לעשות כן. הנאשמת יכולה היתה לטעון ששגית יצאה לחופשה בפועל, היא יכלה להראות פנקס חופשה שניהלה מחוץ לתלושי השכר. הנאשמת גם לא טענה כי היה פנקס חופשה אך בשל חלופ הזמן לא ניתן למצאו. את כל אלו הנאשמת בחרה שלא לטעון ויותר מכך, לא התרשמתי כי אי הידרשותה של הנאשמת לכך, מהווה פגם מהותי בזכותה להתגונן, שכן, חלופ השנים לא גרע מזכויות הנאשמת.

תלושי השכר מדברים בעד עצמם, ומכוחם היסוד העובדתי של העבירה הוכח.

בהמשך לניתוח היסוד הנפשי בפרק הקודם, מוצא אני כי דברים אלו יפים גם לעבירה זו שהינה מסוג אחריות קפידה, בשל היותה חלק ממטרות חוקי המגן. על כן אין צורך בהוכחת היסוד הנפשי.

משכך, אני קובע אני כי הנאשמת עברה את העבירה של מסירת תלושי שכר ללא פירוט מאזן ימי החופשה.

אי מסירת תלושי שכר

14. הנאשמת הודתה בסעיף 44 לסיכומיה בעבירה של אי מסירת תלושי שכר.

סוף דבר

15. הריני מרשיע את הנאשמת בעבירות הבאות:

פיטורי עובדת בהריון ללא קבלת היתר מאת שר העבודה והרווחה, בהתאם לסעיף 9(א) ו-14(א)(6)

לחוק עבודת נשים.

אי מסירת תלושי שכר, בהתאם לסעיפים 24(א) ו-25 ב'א(1) לחוק הגנת שכר.

מסירת תלושי שכר שלא נכללים בהם מאזן חופשה שנתית, בהתאם לסעיפים 24(ב) ו-25 ב'א(2) לחוק הגנת שכר.

16. טיעונים לעונש יתקיימו על דרך של סיכומים בכתב.

המאשימה תגיש סיכומיה עד ליום 31.7.16

הנאשמת תגיש סיכומיה עד ליום 14.8.16

זכות לסיכומי תשובה עד ליום 21.8.16.

ניתנה היום, י"א תמוז תשע"ו, (17 יולי 2016), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.